

Telefon-szám: 52.

Szerkesztőség:

Rimaszombatban, Erzsébet-tér 9. szám alatt tartózkodó a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.
Egyes szám ára 20 fillér.

Telefon-szám: 52.

Kiadóhivatal:

Rimaszombatban, Erzsébet-tér 9. szám alatt a könyvnyomdában. — Ide intézendők a kiadóhivatali előfizetés, hirdetésmény, nyiltér és egyéb felszólalás.

A hirdetés díja:

Egy háromsoros petitsor térfigura 15 fillér. Többszöri hirdetésnél árkedvezmény. Nyiltér sora 50 fill.

Felülírtások és egyéb nyugtázások közlési díja soronként 10 fillér.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

MEGJELENIK HETENKÉNT EGYSZER: VASÁRNAP.

Felelős szerkesztő: KOMÁROMY ISTVÁN.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont” kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legzélszerűbben postautalványon eszközölhető. Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.

A közigazgatás és az elemi csapások.

Krassószörényvármegyét istenítélet sujtotta. Az árvízkatasztrófa emberéletben és vagyonban helyrehozhatatlan pusztításokat vitt véghez. A nép százezrei gazdagnak ígérkezett termésük pusztulásait, — ez még valahogyan helyrehozható veszteség volna — házaik rombadőlését, háziállataik elvesztését siratják s e mellett ebben a boldogtalan vármegyében, melyet a természet legszebb kincseivel halmozott el, alig van család, mely egy-egy drága kedvesének a vesztét is ne gyászolná, alig van falu, a melyből ne hiányoznának emberek, kenyérkereső apák, apró és felnőtt gyermekek, anyák, aggók, fiatalok, kiket a váratlanul jött itéletidő, a borzalmas árvízkatasztrófa vitt magával iszap- és hullámsírjába. Nemesak ezt az országot, hanem az egész múlt világot mélyen megrendítette ez a borzalmas katasztrófa, mely Magyarország délvidekét meglátogatta, mely egy virágzó magyar vármegye gazdaságát, iparát, kulturáját és népét tönkretette.

És lón, hogy mikor a végső itélethez hasonlatos katasztrófa híre elterjedt, azok, a kiknek gondozására van bízva ennek a sorssujtotta nagy vármegyének a közigazgatása, alispán, főszolgabírák és tisztársaik: nyomban az elpusztult járásokba, falvakba siettek, hogy megmentessék azt, a mi menthető, hogy a megrémült lakosságba lelket öntsének, hogy a népet a további katasztrófa borzalmaitól, a mennyire emberi erőttől az lehetséges, megmentessék; hogy a népet elhagyatottságában, kétségbeesésében és leírhatatlan nyomorúságában megvigasztalják és talpraállítsák. A közigazgatás vezetői, alispán és főszolgabírák segítőitársaikkal megjelentek a pusztulás helyén és a folyton fenyegető veszedelmekkel nem törődve, azokkal szembeszállva leküzdhetetlennek látszó akadályok között, a bürokratikus feladatokon messze túlhaladva, bámulatraméltó módon teljesítették — társadalmi, humanitárius — emberi kötelességeiket. Az al-

ispán éjt-napot egygyé téve, halálos veszedelmek között, beutazza a vész színhelyét, az egész vármegyét csillapítja, esondesíti a fejt vesztett, remegő lakosságot; helyreállítja a forgalmat, a közlekedést; százak, ezrek életét menti meg, munkára serkent, munkát és kenyeret ad a mindenüktől megfosztottaknak és reményt, bizalmat önt hősies példájával, vigasztaló szavával s veszélyt, fáradságot nem ismerő lázas tevékenységével a népre; — a járási főszolgabírák a veszedelem első hírére éjnek éjszakáján úgyszólván az ágyaikból ugrálnak ki s neki mennek, a kötelesség és emberiség érzésétől hajtva, a rohanó ártnak, a veszedelemnek, hogy megmentessék a nép vagyonát és életét, hogy a romboló ártnak útját állják, hogy az emberi erő szinte meghaladó lázas munkával, erőfeszítéssel a vész helyén intézkedjenek s maguk hajtják végre rendelkezéseit vagy személyesen ellenőrzik azoknak gyors és lelkiismeretes fogantatását, sőt egyikük-másikuk a fáradságos, az éjt-napot egygyé tevő munkán kívül még a magazsebéből is kivieszi momentán nélkülözhető pénzét s kiosztja a halálra rémült, a mindenüktől megfosztott s tehetetlenségében támasztatlanul vergődő, sorssujtotta emberek között.

Krassószörényvármegye alispánjának és főszolgabírájának, tisztikarának ezen, minden emberi elismerésre méltó és csodálatra készítő működése, önteláldozása fölött nem szabad egyszerűen napirendre térnünk: az elismerés palmaágát, csodálatunk kifejezését kell a derék tisztviselők felé nyújtani.

De ne menjünk oly messzire, csak maradjunk vármegyénk határain belül. Az itt lefolyt viharok is soká ki nem heverhetők rombolást és pusztítást végeztek. A Murány- és Rimavölgyi torkolataiban érezte legjobban a lakosság a csapást s habár nálunk a veszedelem megközelítőleg sem volt oly nagy, mint Krassószörényben, alispánunk mégis nyomban megjelent a helyszínén, hogy járásbeli főszolgabíróival a lakosság nyo-

morának enyhítésére haladéktalanul megtegye a legszükségesebb intézkedéseket.

Ime, a sokat ócsárolt, az ósdinak, a kortól elmaradottnak, az ázsziainak, a zsarnoknak, a szegény népet nyuzónak kikiáltott magyar közigazgatás; ime, a magyar vármegye, a hirhedett, a lelkiismeretlennek, könnyelműnek, részrehajlóknak, tudatlannak, lustának, minden rossznak elmondott vármegyei közigazgatás ilyenképpen teljesíti a maga kötelességeit, így felel meg a maga hivatásának, így megy túl a szoroson vett bürokratikus, a törvénytiszta kötelességein, feladatukon s teljesíti a művelt világ tiszteletét fölkeltő módon a maga népjóléti, népmentő, társadalmi hivatását.

Kiváncsiak vagyunk arra, hogy a magyar államiságnak s az ősi, nemzeti magyar közigazgatásnak belső és külső ellenségei, a kik egy szocialista tüntetés, izgatásra célzó népgyűlést betöltő szolgabírói rendeletből kázust csinálnak s a nép nyuzásáról, elnyomásáról, különösen pedig a nem magyarajku magyar állampolgárokkal, a nemzetiségekkel való igazságtalanságokról, szörnyű atrocitásokról szeretnek írni és szónokolni s hazug ráfogásaikkal telekiabálják az egész világot, — kiváncsiak vagyunk mind arra, hogy ezek a mi ellenségeink tudomást vesznek-e most a krassószörénymegyei szörnyű katasztrófa alkalmából a magyar közigazgatás bámulatraméltó működéséről, a zsarnok magyar közigazgatási tisztviselőknek éppen egy nemzeti-séglakta nagy vidéken való emberfölötti tevékenységéről, a szegény, sorssujtotta nép megmentése körül való hősies munkájáról, a mi nemesak az illető közigazgatási tisztviselők személyes bátorságára, kötelességtudására, nemeslelkűségére vall, de tényre áraszt arra a sokat ócsárolt magyar önkormányzati igazgatásra is.

Azoknak a kiváló tisztviselőknek, kik emberbarátoknak is nagyok, a becsületesen, jól végzett munka tudata, a lelkiismeret megnyugtató szava és a megmentett nép hálaája a leg-

TÁRCZA.

Egy kalap története . . .

Írta: SZÉCSI ISTVÁN.

I.

Ott kezdődik a dolog, hogy én mindig olyan kalapot szerettem viselni, a milyen nekem tetszett, viszont igen szívesen megengedtem másoknak is, hogy ki-ki ízlése szerinti kalapot hordjon.

Fiatalabb koromban igen keskenyszélű pörge kalapot viseltem, nekem tetszett, másoknak nem, mert azt mondták, hogy ugy nézek ki, mint azok a fajankók, melyeket a furulya végére szoktak faragni. Több ilyen fajankós furulya beható tanulmányozása után mégis találtam valami hasonlatosságot, áttértem tehát a széles kalapok táborába, s vettem gyönyörű nagyszélű főveget. S ime! Ez sem tetszett.

— Lám, lám! Józsiám, ha jobban meg nem nézlek, hát rád sem ismerek, előbb azt hittem, hogy valami keserűgombának akadt lába és az sétál el itt mellettem. — mondták.

Szóval mindenkinek az én kalapommal volt baja, nekem senkiével. Megunván a dolgot, beszaladtam az udvari kalapszállítóimhoz, azon eltökélt szándékkal, hogy veszek magamnak egy népszerű kalapot.

Ő igen megörült, azt hívén, hogy fizetni jöttem, s miután ezen feltevése az én tárczámon hajótörést szenvedett, hozzátfogtam kívánságom elmondásához:

— Kedves Reiszig ur, nekem valami különleges kalapra van szükségem, még pedig olyanra, mely sem keskeny, sem széles szélű ne legyen, hanem a kettőnek valami harmonikus keveréke.

Reiszig ur a legnagyobb sajnálattal jelentette ki, hogy neki olyan kalap nincs raktáron, a melyiken harmonikálni is lehetne.

— Olyan kalapot még nem is láttam kérem!

— Nem úgy értem kedves Reiszig ur, hanem

kérem hallgasson ide: eleinte igen keskenyszélű kalapot viseltem, de ez nem tetszett a közvéleménynek, ez időben pedig széles karimával hordom, s most sincsennek velem megelégedve, folyton a kalapom széléről ölnek.

— Ne tessék attól félni, hiszen az nem éles.

— Tudom, de a nevetés öl; kinevetnek, hogy különöz vagyok; azért kérem Reiszig urat, mutasson egy olyan kalapot, a melyet az imént leírtam.

Reiszig ur, miután mutatoujja és homloka közötti — eddig változó — distantiát minusra redukálta, majd ismét az előbbi állapotba hozá, ekképen határozta meg kívánságom mivoltját:

— Uraságodnak tehát szüksége legyen egy olyan kalapra, mely egy kicsit nagyszélű, s egy kicsit kishélű?

Látván, hogy Reiszig ur konyit már a dologhoz, ráhagytam, hogy ugy van.

— Zoli, adjon csak le a Venezuela-fason 72 esből egy darabot.

A Zolti névre hallgató egyén, hamar megtoldja amugy is jó hosszú lábszárait két hosszú létraszállal, melyen egy ideig veszedelmes gymnasztkát cselekedett meg, míg végre leszálla hozzánk egy poros kalapskatulyával, nagy törülgetések között letévén elénkbe azt.

— Tessék, — mondá — miközben igen furán pislogott felém.

Reiszig ur még ki sem bontotta a kalapot körülvevő burkolatából, már belekezdett azon dicsőhymuszok egyikébe, melyek oly szépen glorifikálják portékájának minden darabját, mikor eladja.

— Ez kérem a legutolsó divat, hercegek, mánások hordják, már vagy nyolcezszáz darabot adtam el belőle, s a mi a fő, éppen ilyen kalapot méltóztatik. Ime! az eleje gyönyörű nagyszélű, a hátulján pedig alig van oly piczi felhajtás, mintegy százezredrésnyi millimeter.

Megnéztem a kalapot, tetszett, elől igazán gyönyörű nagy széle volt, hátul pedig semmi, így tehát a különbözetek gyönyörűen kiegyenlítődték. Megpróbáltam s miután láttam, hogy teljesen fejemre illik, megvettem.

— Kedves Reiszig ur, a kalap teljes mértékben megnyerte a tetszésemet, ön igazán zseniális kereskedő, fogadja hálámat, nagyrabecsülésemet, stbimet, a kalap meg van véve bármibe kerüljön is az, . . . tessék telérni.

Az utolsó két szót három octávával lejjebb mondtam: hiába, már az csak így van.

Reiszig ur a csomagoláshoz akart fogni, de nem engedtem. — Nem! ezt azonnal felteszem és ugy sétálok keresztül a városban, hogy lássák, miszerint a korral tartok, és csakugyan neki vágtam a nagy utcának. Éppen akkor jöttek hazafelé a hivatalból ebédelni. Olyan jól éreztem magamat, hogy állandéan valami halvány mosoly vibrált fejemről kalapom által szabadon hagyott részen.

— Szervusz Gázsika, — szólít meg Guszti, — hova mégysz? — és erősen mosolyog.

Deklinálni való kedvem szottyant: „én mosolygok, te mosolygasz, ő mosolyog”, mert már a tulsó oldalon is mosolyogtak. Tehát: „mi mosolygunk, ti mosolyogtok, ők mosolyognak”.

— Hová mennék? haza.

— Biz' Isten azt hittem, hogy Karakászba készülsz tábornoknak.

Mi már ez megint, gondolám és hirtelen ugy fordultam, hogy a kalap keskeny széle is látható legyen barátom számára, de ekkor meg épen hangos kacajra fakadt.

Rövid öt perc alatt egy nevető csoport vett körül. Gyuszi azt kérdezte, hogy talán tigris vadászatra készülök, a másik, hogy talán karabinernek álltam be, olyan is akadt, a ki azt vélte, hogy valamelyik közép-afrikai állam követségét vállaltam el.

Észre vévén végül, hogy ezek engem gunyolni akarnak, ott hagytam az egész kompániát, azok egy jó nap emlékével elmentek ebédelni, én pedig egy rossz nap emlékével busolni áldatlan kalap kulturámat. Hazafelé mentemben elfújtam azt a régi szép nótát: „Minek is van kalapos a világon.”

Hazaérve felhívtam az udvaron dajkáló bádigos

szébb jutalmuk. Nyujtsuk feljüket mi is a magyar közigazgatás intézésében az elismerés koszorúját, hiszen hősi munkájukkal ennek az ósdi, sokat ócsárolt vármegyei közigazgatásnak szereztek becsületet és elismerést nemcsak itthon, de az egész művelt világon! S midőn részvétellel, igaz emberi sajnálkozással olvassuk a krassószörény-vármegyei katasztrófának borzalmas lefolyását és részleteit, egyuttal kalapot emelünk azon tisztviselők előtt, kik a nehéz napokban egész embereknek, hőskönek, a gondozásukra bízott nép jóltevőinek, megmentőinek bizonyultak.

Hírek és vegyesek.

Olvasóinkhoz. Tisztelettel telkérjük lapunk mindazon olvasóit, kik még az előfizetést meg nem újították, avagy hátralékaikat ki nem egyenlítették, hogy úgy az előfizetést megújítani, mint a hátralékos előfizetést kiegyenlíteni sziveskedjenek. Tisztelettel a „GÖMÖR KISHONT” kiadóhivatala.

Személyi hírek. Utólag értesültünk arról, hogy *Bornemisza* főispán és *Lukács* alispán, a múlt héten Budapesten tartózkodásuk alatt, a miniszterelnöknel és az egyes szakminiszterekkel is tisztelgő, illetve mint magas állásokba új emberek, bemutatkozó látogatásokat tettek. Mindenhol kegyes és szívélyes fogadtatásban részesültek, különösen gróf *Serényi* és *Hazay* minisztereknél, kik melegen érdeklődtek a vármegyei ügyek iránt.

Farkas Zoltán országgyűlési képviselőnk az egész hetet Budapesten töltötte; *Hámos* Antal pedig, a rómszécsi járás képviselője — e héten több napot Feleden töltött.

Dr. *Kovács* László polgármester a Tátrába utazott, neje meglátogatására.

Cseh István kir. törvényszéki bíró nejevel hosszabb időre a Tátrába utazott.

Smúl Gyula kir. albiró Ipolyságról szabadságra ide érkezett családjával, szabadság idejét itt fogja tölteni ipójánál: *Kubinyi* Andor kir. pénzügyigazgatónál.

A bolgár király a Tátrában. *Ferdinand* bolgár király f. hó 20-án nagy kísérettel Új-Tátrafüredre érkezik nyaralni.

A tűzérési főfelügyelő szemléje. *Lipót* Szalvátor főherceg, a tűzérési főfelügyelője tegnap Lonszera érkezett, hogy tűzérési felett szemlét tartson.

Egyházmegyei közgyűlés. A kishonti ág. hitv. ev. egyházmegye évi közgyűlését Rimaszombatban, folyó évi július hó 18-án d. e. 8 és 9 órák között az ev. egyházközség templomában tartja meg. A közgyűlést *Kemény* Lajos főjegyző könyörgésével tartandó gyámintézeti istentisztelet előzi meg a nagy szeretetadomány javára offertoriummal egybekötve.

Szavazatbontás. A tiszánineni ref. egyházkerületben megüresedett világi főgondnoki és papi tanácsbírói állásra beérkezett szavazatokat f. hó 6-ikán Sárospatakon bontotta fel az erre illetékes egyházkerületi bizottság. A beérkezett 307 érvényes szavazatból 308 szavazattal világi főgondnokká megválasztott *Dókus* Ernő. A tanácsbírói állásra senki sem kapott abszolút többséget, így aug. 12-iki határidővel új szavazás rendeltetett el *Szahay* Benedek (93), *Ruszkay* Gyula (44), *Ibrányi* Ferenc (42) és *Fattay* László (31) között. — Mint látnivaló egyházmegyénk két kiváló papi vezértérfa jutott be már az első szavazásnál a jelöltek közé s hiszük, hogy ezeknek egyike vagy másika fogja az egyházkerületben tekvő egyházak többségének bizalmát megnyerni. Adja Isten, hogy úgy legyen!

Lelkészb jubileum. *Banczik* Sámuel rimakovai ág. ev. lelkész és kishonti alesperes június hó 11-én ünnepi lelkészi működésének 30 éves jubileumát. A nagy népszerűségnek örvendő lelkipásztort nagy ünneplésben

fogja részesíteni nemcsak egyházközsége, hanem az egész egyházmegye.

Változások a rozsnyói kath. főgimnáziumnál. A jászóvári premontrei rendek múlt héten tartott diszpoziционális gyűléséből kitolyólag *Takács* Menyhért dr. prépost-prelátus *Szmelka* L. Ödön volt rozsnyói kath. főgimn. igazgatót kassai igazgatóvá, *Répszky* Barna főgimn. tanárt, állandó igazgató-helyettesét a rozsnyói kath. főgimnázium igazgatójává nevezte ki. *Ujlaky* Rezső főgimn. tanár Jászóvárra, *Frey* Gusztáv főgimn. tanár Kassára helyeztetett át. A rozsnyói kath. főgimnáziumhoz kinevezettek: *Tóth* Albin, *Gedon* Elek és *Kolumbán* Virgil premontrei tanárok.

Egyházi ünnepély Putnokon. A putnoki ref. egyház új harangjának felavatása alkalmával július hó 17-én d. e. 10 órákban a templomban ünnepi istentiszteletet tart, amely után délután 1 órákban a „Vám-vendéglőben” közönséget rendez. Este 7 órákban ugyanott a putnoki műkedvelők a harangok felszerelési költségeinek fedezésére műkedvelői előadást és utána táncmulatságot rendez. Színre kerül: „A harang” című 3 felvonásos színmű. Irta *Kazalitsky* Antal.

Adomány. Sipeki *Balás* Lajos megyés püspök újabban 500 koronát adományozott a rozsnyói Kath. Legényegyesületnek, az egyesületi ház terhére felvett kölcsön törlesztésére.

Dénes gróf adományai. *Andrássy* Dénes gróf legutóbb a Leiningen—Vesterburg Károly gróf, vértanu halált holt honvédtábornok Borosjenő felállítandó szobrára, valamint a klenőzi árvízjárvárosultak javára 100—100 koronát adományozott.

Negyvenöt éves találkozó. Egyszerű, de hatásában magasztos és lélekemelő ünnepélyességnek volt színtere folyó jul. hó 6. és 7-én a sárospataki főiskola. Ugyanis ekkor jöttek össze találkozóra azok, kik 1865-ben ez iskola kebelében érettségi vizsgát tettek. A meghívót *Bodor* István, az osztály állandó elsője küldte szét, s meghívására tizen jelentek meg, többen nejeikkel együtt. Nyolcan részint betegség, részint más elháríthatatlan akadályok miatt elmaradásukat kimentették. A megjelentek mindenekelőtt konstatálták azt, hogy a 46 tagból álló osztályból életben van 22. — sorsa ismeretlen háromnak, míg a többiek már elköltöztek az élők sorából. A megjelentek tisztelettel, szeretettel és hálával üdvözölték az Alma Mater-t, annak tanári karát s különösen egyetlen életben levő tanárukat: a 89 éves *Soltész* Ferencet, ki őket a klasszikus kor bűbájosa, de akkor nagyon is rögsőnek tetsző berkeiben szeretetteljes gondozással vezette. Az ünnepők elhatározták, hogy mindazok, akik életben lesznek öt év múlva az ötven éves találkozóra is meg fognak jelenni, s hogy az minél szélesebb körű legyen, nemcsak azokat fogják meghívni, kik együtt tettek érettségi vizsgát, hanem azokat is, kik ez osztálynak a gimnáziumi tanulmány alatt több-kevesebb ideig tagjai voltak. 6-án este ismerkedési estély, 7-én pedig társas ebéd volt, melynek bensőségét nagyban emelte az, hogy azon a főiskola tanárai is tekintélyes számban vettek részt. A lakomat fűszerezte az, hogy számos felköszöntő hangzott el mind a vendéglátó főiskola tanári kara, mind pedig a megjelentek részéről. Megjelentek: *Bacsikay* Sándor lelkész Nyíri (Abaujm.), *Beke* Miklós földbirtokos Beret (Abaujm.), *Bodor* István tanár Rimaszombat, *Horváth* Dezső árvás. elnök és földbirtokos Ungvár, *Kiss* Gyula ny. posta- és távirafelügyelő Budapest, *Dr. Marikoeszky* Pál orvos Töketerebes (Zemplénm.), *Szabó* István ny. tanító Bodrogvécs, *Szeless* Károly ügyvéd Beregszász, *Szombati* Ödön ny. főszolgabíró és földbirtokos Szatmár és *Uray* Lajos földbirtokos Tyukod, Szatmárn. — Ezek abban is megállapodtak, hogy a baráti és testvéri viszony fenntartása és ápolása érdekében évenként egy meghatározott időben sorban egyik-másik vendégszerető házában találkoznai tognak.

Új segédlelkész. A vallásoktatás intezivebbé tétele céljából nem régen Rimaszombatban szervezett III. róm. kath. segédlelkészi állomásra a rozsnyói megyés püspök *Szántó* József tornai segédlelkészt nevezte ki. Az új kaplán e hó 15-én foglalja el állását.

Esküvő. *Grossinger* Miksa helybeli jöhrű kereskedő, megyebizottsági- és iparkamarai tag nővérével f. hó 5-én kötött házasságot a helybeli izraelita templomban *Salomon* Emánuel lonszezi kereskedő.

Eljegyzés. *Kuzmányi* Géza adótitst Mezőcsát-ról eljegyezte *Molnár* Margitkát Rimabányáról.

Gyászrovat. *Komjáthy* István, zsipi ref. lelkész f. hó 5-én elhunyt. Az elhunyt egyik tipikus alakja volt a vidéki ref. lelkészeknek. Nem tartozott azon egyének közé, kik a mai napság nagyon is divatos hivalkodásnak élnek és szeretik magukat ünnepeletni. Egyszerű, őszinte becsületes és tisztességes magyar ember volt, ki a templomban pap volt, azonkívül pedig szorgalmas gazda és jó barát. Elhunyt a viszeség a ref. egyházmegyére és az ottani társadalomra is.

Kapocs Lajos eszmadéa polgártársunk fiatal felesége f. hó 2-án elhunyt. Temetése 4-én nagy részvét mellett ment végbe.

Vármegyei gyűlések. A vármegyei közgyűlés f. hó 29- és 30-án fog megtartatni, mely a küszöbön álló tisztviselő választások folytán előreláthatólag igen népes lesz. A közgyűlést megelőző állandó választmányi ülés f. hó 21—22-én lesz. — A megyei közg. bizottság rendezt házi ülését f. hó 11-én, azaz holnap d. e. tartja.

Egyházkerületi közgyűlés. A tiszai ev. egyházkerület idei közgyűlését *Zelenka* Pál püspök és *Szentiványi* Árpád egyházkerületi felügyelő társelnöke alatt folyó évi augusztus hó 23-án és 24-én Poprádon fogja megtartani.

Iskolatársak találkozója. A helybeli polgári leányiskolánk öt évvel ezelőtt végzett növendékei e hó 5-én találkozóra jöttek össze. Igaz, hogy utólagos megállapodásból kifolyólag, tegnap 9-én kellett volna találkozni, de mivel sokan nem kaptak meg idejében a találkozást, utólagosan 9-ére elhalasztó összehívást, az első megállapodáshoz híven 5-ére jöttek be a résztvevők. A következők vettek részt: *Nagyvács* Mária tanárné, továbbá: *Bikky* Irma, *Burger* Anna, *Fülöp* Ilona, *Kovács* Mária, *Krausz* Jolán, *Rakottay* Irma,

Szova Ilonka, *Szova* Tinus, *Urbán* Etelka és *Varga* Marika.

Vármegyei tisztviselői állások betöltése. A f. hó 29-én megtartandó vármegyei közgyűlésen betöltendő tisztviselői állásokra való jelölés tárgyában, a vármegyei központi és járási tisztikar *Lukács* Géza elnökelettel alatt f. hó 3-án népes és bizalmas jellegű értekezletet tartott a vármegyei házában. Az értekezletet megelőzőleg, a tornaljai járás küldöttsége járt az alispánnál. A küldöttség tagjai voltak: *Kubinyi* Géza országgyűlési képviselő, *Sáldos* Árpád és *Szentiványi* József földbirtokosok. A küldöttség ezután a nagyerembe összegyűlekezett tisztikarhoz járult. Szónoka *Kubinyi* Géza képviselő élénk szavakkal tolmácsolta a tornaljai járás közönségének kívánságát, mely szerint a főszolgabírói székben ifj. *Hevesy* László tb. főszolgabírót óhajta látni, ki 13 évi becsületes és szorgalmas szolgálattal nagyon is méltó az állásra. Kéri tehát a tisztikart, hogy ebben az óhajában a járás közönségét támogassa, melynek többsége csoportosul ifj. *Hevesy* mellett. Azután kezdetét vette az értekezlet, melyen a tisztikar kimondotta, hogy a mennyiben a tornaljai járás főszolgabírói állás betöltésére már eligérkezések történtek, ez irányban szavazati jogaikat legjobb belátásuk szerint fogják gyakorolni. A mennyiben a többi állásokra egyhangú és egyértelmű megállapodásra jutottak, ezt nem tartjuk szükségesnek, különben is térszűke miatt közölni.

Csendőrségi áthelyezés. *Stagl* Miklós m. kir. csendőrhadnagy itteni szakaszparancsnok Beregszászra vezényeltetett, helyére pedig ide *Havranek* János m. kir. csendőrhadnagy helyeztetett át a szakasz vezetésére.

Egyházi pénzek átadása. A helybeli ref. egyház pénztárát f. hó 3-án adták át az új gondnoknak: *Varga* Istvánnak. Ebből az alkalomból *Samarjay* János főgondnok, a gondnokság tiszteletére kedélyes vacsorát rendezett vendégszerető házában.

Jegyzői gyűlés. A rimaszécsi járásköri jegyzők f. hó 5-én igen látogatott közgyűlést tartottak a várdéi vasas fürdőben. — A gyűlésen *Jidy* Ferenc almagyi körjegyző elnökölt és tárgya volt a jegyzők ügyesbajos dolgainak megvitatása. A gyűlésen megjelent *Hámos* Antal, a kerület országgyűlési képviselője is, továbbá ifj. *Szontagh* Zoltán tb. főszolgabíró, id. *Fölföldy* Ottmár a várm. jegyzői egyesület elnöke, ifj. *Fölföldy* bárnévei és *Osváth* Zádorfalai körjegyzők a tornaljai járásból stb. A gyűlés után sikerült bankett volt, melyen sok szép felköszöntő is hangzott el. A gyűlés *Lukács* alispánt és *Osváth* főszolgabírót táviratilag üdvözölte.

Nyugdíjmulatság. A rimaszombati iparosok nyugdíjgyűlése f. hó 3-án a Széchenyi-kertben szépen sikerült táncmulatságot rendezett. — A mulatság d. u. 5 óráig fesztelen jókedvvel hajnali 3 óráig tartott. — Közben világposta is volt, amely alkalommal a legtöbbször levelezőlapot kapott *Kovács* Maresukának a figyelmes rendezőség egy szép és nagy kosár alaku virágcsokorral kedveskedett.

Fehér-kereszt gyűlés. A gömörmegei fehér-kereszt egyesület f. hó 11-én, azaz holnap d. u. 3 órákor tartja évi rendes közgyűlését a vármegyei székház kisebbik termében. A gyűlés tárgya lesz a boldog emlékü *Bornemisza* Lászlóné elnököl elhalálása folytán megüresedett elnöki állás betöltése és az évi számadások és a jövő évi költségvetés megállapítása, esetleg más egyéb indítványok tárgyalása. Ez uton is kéri az egyesület a tagokat, hogy a gyűlésen minél nagyobb számban megjelenjen sziveskedjenek.

Vig élet Csizben. A eszti fürdőben már vig élet uralkodik. A vendégek száma meghaladja a 900-at, mely nagy részben az intelligencia sorából kerül ki. Színészek is érkeztek s mint értesülünk *Fürdő* Miksa jó társulata folyó hó 6-án az Erdész-leányt mutatták be telt ház előtt szép eredménnyel. — A hagyományos „*Anna-bál*” f. hó 23-án fog megtartatni az ottani tűzoltó-egylet és felállítandó templomi orgona javára. A fényesnek ígérkező bála a vidékről és városunkból is sokan készülnek, mely körülménynél fogva az igen jól fog sikerülni.

Szülők és iparosok figyelmébe. Romsnyón (Gömörmege) folyó 1910. évi szeptember hó 1-én megnyílik a kereskedelmi minisztérium és sipeki *Balás* Lajos megyés püspök áldozatkés támogatásával létesített „Segéd- és tanonczotthon.” Az intézet célja: iparos és kereskedő segédek és tanonczokat ellátásban, lakásban állandó felügyelet mellett vallás-erkölcsös nevelésben részesíteni és szakmájukban való tökéletes kiképzetéséről gondoskodni. Külön megegyezés szerint az intézet igazgatósága a növendékeket középiskolai vizsgára is előkészíti. Az intézet egészséges helyen fekszik s annak belső berendezései mintaszépek. A tanonczotthonba csak oly növendékek vétetnek fel, kik a törvény által előírt iskolai kötelezettségnek eleget tettek. — Az intézet egyelőre 25 személyre van berendezve, hol teljesen különálló helyiségek, mosdó és fürdőszobák állanak a segédek és tanonczok rendelkezésére méltányos fizetési feltételek mellett. A beutakok akár teljes ellátásban, vagy csak lakásban részesülhetnek. Minden bővebb felvilágosítást különben szívesen ad a „Kath. Legényegylet” elnöksége Romsnyón, hová a tudakozódó levelek intézendők.

Várdéi fürdő jövője. Elismert nevű egyetemi orvosok, kiváló szakemberektől már sokszor hallottuk, tehát tudjuk, hogy a várdéi szénasavas, vasas forrásvíz gyógyhatása a szenvedő emberiségnek gyógykincsét képezi. Ezen kétségbevonhatatlan tény a múlt is igazolja, ámde mindezek szomorúan tapasztaltuk, hogy maga a fürdő primitív berendezése, területének mai állapota igen sok kívánni valót, átalakítást igényel. — Mint halljuk most a fürdőt egy konzorcium részvénytársasági alapon óhajta szervezni, 1250 darab 200 koronás részvény kibocsátásával. Az igen praktikus tervezet szerint: az aláírt 200 koronás részvénynek csak 33% a volna befizetendő s a fennmaradó 67% át a befizetéstől fedeznék olyképen, hogy az egész 250000 koronának 6, avagy 6 1/2-os törlesztéses kamatát 15 éves határidővel a fürdőberletből fizetnék, a melynek egyik jövőidejű tórrasa lenne a víznek dugaszolt áruvekben való eladása is. Ebből a 250000 kor. összegből a már elkészített tervezet szerint létesülne egy 24 lakószobából, kuszalon és vendéglőből álló egyemeletes épület, egy föld-

szintes épület 24 igen olcsó lakószobával, 10 villaépület 4-4 szobával és 50 hold terület befásítás és parkírozással. A fürdőkabinok 30 kádra szaporíthatóak és a gőzfürdő is megnagyobbítható. A dugaszolt üvegekben való forrásvíz eladásából remélnék évenként 4-500000 üveg fogyasztásánál 15-200000 koronát, ha üvegenként 4 fillér nyereségre dolgoznak. Igazán szívből óhajtanók, hogy a szép tervet siker koronázza, és reméljük, hogy fogja is koronázni. Agilis, fáradhatatlan tevékenységgel a kivétel elé gördülő akadályok legyőzésével bizonyára sikerülni is fog. És ez nemcsak a szenvedő emberiségnek, de városunk és vidéke néha napján szórakozni, pihenő vágyó közönségének is régi óhajta. Adja Isten, hogy úgy legyen.

Birtokeladás. *Himos* Aladár dűsai földbirtokos szépen felszerelt és szeszgyárral is berendezett birtokát eladta Lovag *Kaislernek* 450,000 koronáért. Az új birtokost gavalér úri embernek mondják. Dűsa tehát méltó gazdát cserél és előkelő körünk is nyerni fog az új birtokosban.

Uj pénzintézet. A putnoki takarékpénztár r. t. *Rimaszécsen* fióktelepét létesített, mely e hó 4-én működését már meg is kezdte: elfogad betéteket, kölcsönt nyújt jelzálogra és váltóra, elvállalja ingatlanok parcellázását és a parcellázás finanszírozását. Bővebb felvilágosítást nyújt az intézet fióktelepe és *Dr. Batta Pál ügyvéd Rimaszécsen*.

Villámlás — halál. Tiszolozról írják: Folyó hó 4-én hajnali 4 óra után a pihenő lakosságot, erős mennydörgés és villámlás zavarta föl, melynek emberélet is esett áldozatul. Ugyanis *Lipták János*, 26 éves magnezit-gyári munkás, buesut véve fiatal feleségétől s két kis gyermekétől, a vihar kelte előtt munkába indult Haesóra. Útközben, körülbelül egy kilométernyire a várostól utólérte a vihar. A meglepett ember a zivatar elől egy nyárfá alá húzódott, itt villámesapás érte s nyomban megölte. A szeszélyes villám a szerencsétlen ember jobb oldalán futott végig, utját egy vékony sáv jelezte. Széttépte az ember cipőjét és kalapja jobb téle. — Ismét egy a százszor elcsépeint intő példa, hogy vihar idején ne álljunk a fák alá.

Megcsipett orrvadász. Van nálunk egy örökös teli harisnyában járó ur, ki üres óráiban madarász, vadász, halász, sőt kaparász is, a mennyiben irodában is dolgozik és talán irodai elfoglaltságánál fogva, ott szokta meg az erdőbujás kellemes mesterségét. Van neki egy cimborája is, a ki most művészi lelkét pihenteti idehaza és naponta hátsákkal látható a városból kifelé sietni, hogy magának tárgyat keresen és képzetet alkosson esetje alá. Nem ismeretlen előttünk e két Nimród, kiket már telnek idején is többen láttak a nagy havon didergő foglyok után leselkedni és mint mondják nem is szoktak eredmény nélkül haza térni. Nem szívesen vesszük őket tollunkra, de mivel hír szerint sem a törvényt, sem a tulajdonjogot nem respektálják, az egyik nagy költséggel áldoz passziójának és mindent elkövet a vadállomány növelése érdekében, mert az ma már közgazdasági értéket is képvisel. A másik társulat is igyekszik az alapszabályokat megtartani, de úgy látszik, hogy e társulat egyik-másik tagjánál az érzék hiányzik és nem elég szigorú a társulat ezen tagjaival szemben. Most ebből a társulatról, a mostani általános tilalom alatt is gyakran látunk egyes tagokat úgy felszerelve kirukkolni, akárcsak egy fegyverfogást, melyről semmi sem hiányzik csak az agancs, de oda képzelhető. Ez urak azt állítják, hogy ők csak szalonnát mennek sütni. Hát mi elhiszük, de nem az a hír jön arról a vidékről, hol állítólag az üres üvegeket puffogatják. Egész méltónak találjuk tehát, ha ezután ezen társulat egyik-másik tagjának nem tetszik ez eljárás, mert az ítélet az egész társaság rovására történik. Ezek után akár tetszik ezen uraknak, akár nem, kénytelen voltunk nekik is megmondani a mi őket illeti: hogy ez nem úri vadásztendő. Most még lövöldözni sem szabad, hogy a vad a családi örömeik idején találja meg nyugalomát. Ha nyugalomban hagynák most a vadállományt, bizonyára több zsákmányban lenne részük az őszi és téli idején alatt. Visszatérve ezen kitérő után az előbbi orrvadász esetére, hát az megtörtént a napokban, hogy e vadásztól a rendőrség — besúgás alapján — elkobzott egy suta őzet, a mit azonban már kizsigerelve és megnyuzva cipelt haza Bellényből. Mídon, pedig kérdőre vonták, még őneki állott fölfejjé, hogy annak agancsa volt, mit most törvény szerint eljeleni szabad, és be is mutatott egy régi agancsot. Ezek után véleményünk szerint anatómiailag már nehéz megállapítani, hogy a zsákmányul elejtett és elkobzott őz suta vagy bak volt-e, s a törvényesség itt már kétes lehet. Azonban talán inkább arra kellene a fősúlyt fektetni, hogy meg kellene nyomon utján állapítani, hogy az illető ezen és az előzőleg elejtett bak őzet, melynek agancsát felmutatta, kinek a területén ejtette el. Mert ha tény is az, hogy ő a bellényi területet bérelti, köztudomás szerint e sivár területen őz aligha van, s ha ő ott ejti az őzeket, azok a Coburg hercegi erdők lakói, melyek a nagy melegben a bellényi forrásokra váltanak át és így a mi vadászunk, a határon ülve, lesből lövöldözi le a szegény buta állatokat. No de hát majd kideríti a nyomozat. Azonban még egyet nem mellőzhetünk: vadászni szoktunk passzióból és peccenyészerzés céljából. A ki passzióból vadászik, az büszke is zsákmányára és nem nyuzza le vadját és nem üti le annak koronáját, hanem egy hozzá haza kizsigerelve, hogy megmutassa vadász-cimboráinak. A ki nem így cselekszik, az nem úri vadász, az egyszerűen orrvadász, és mivel ludas, azért hozza haza a zsákmányt megnyuzva, mint a birkát, és ez már peccenyevadász. Az úri vadászok előtt meghajlunk, mert ez szép és nemes sport, a ki azonban peccenyevadász, azt szigorúan büntetni kell a törvény és a társadalom útján is.

A rimaszombati Tejcsarnok szövetkezetnél a vajgyártásból visszamaradt lefőlözött tejára literenként 5 fillér, 5 literen aluli mennyiségben pedig literenként 4 fillér. A lefőlözött tej, melyből csak a zsír részek választatnak ki, *malacok* és telített *sertések* táplálására kiválóan alkalmas. A turó készítés után visszamaradt savó 10 literenként 4 fillér. Előjegyezni lehet a tejcsarnokban.

Iskolaépítés. A miskolci Kereskedelmi és Iparkamara értesíti az érdekelteket, hogy Rakottyas közszeg állami elemi iskolájának építésére pályázat hirdették. Az ajánlatok legkésőbb i. évi július hó 21-éig a rimaszombati m. kir. államépítészeti hivatalhoz nyújtandók be.

Életunt. *Sztruhár* András napszámos, tiszolozlakos f. hó 7-én lakása padlásán fölakasztotta magát. Fialat özvegyet és öt apró leánygyermekét hagyott hátra. A szerencsétlen ember mindössze csak 38 éves volt.

Csendőrségi hírek. *Megevert öregasszony.* *Csonka* Antalné 62 éves nagyszuhai öregasszonyt f. hó 1-én fia *Csonka* Makszi veszekedés közben egy vasvillával úgy megütötte, hogy súlyos sérülésével a helybeli közkórházba kellett szállítani. — *Lopások:* Folyó hó 1-én *Makai* Béla rimaszombati czirkuszi alkalmazott *Nagy* Márton nevű társától egy sötétkék ruhát ellopott s azzal Miskolcra tele szökött. — Mult hó 28-án *Klein* Ignác vízéreti koresmáját ismeretlen tettesek éjjel feltörték s a pénzszerkevényből 40 korona készpénzt ellopott. — Murányfalján mult hó 29-én éjjel *Heizter* András koresmájának pinceszét *Norotni* József és *Szankovics* Sándor 16 éves fiúk feltörték s abból különféle dugaszolt italműveket vittek el. Tetteiket beismerték. — *Zabály* József 18 éves munkás garanzációs lakos tolvó hó 1-én éjjel *Bjel* Béla ugyanottani lakosnak lakásába az ablakon át bemászott s a falon függő lankaszter vadásztögyvert ellopta. Tetteinek elkövetése után ismeretlen helyre szökött. — *Özv. Gál* Mihályné putnoki lakos f. hó 1-én észrevétlenül belopózott *Gál* Jánosné lakásába s a ruhaszekrényben és a fogason függő ruhaneműeket összeszedve, a lopott tárgyakkal tovairat. A csendőrség nyomozás közben az elrabolt ruhaneműket *Jökkel* Józsefné lakásán megtalálta, s az ügyet további eljárás végett a rimaszombati kir. ügyészségnél bejelentette.

Ménseljelezés. A rimaszombati m. kir. állami méntelepen a selejtezés július hó 26-án fog megtartatni. A jelzett napon a kiséleztezt, de tenyésztésre még használható mének mindjárt a helyszínen el fognak adatni.

Tűz az állomáson. F. hó 6-án Bánréve vasúti állomásán a d. u. órákban, a fűtőház szikrájától tüzet fogott az olajraktár tetőzete. Szerencse azonban, hogy épen akkor érkezett be a rozsnjóvi vonat, melynek személyzete hirtelen a vész színhelyén termett és a tüzet, mielőtt még nagyobb veszedelem lett volna, eloltották.

Köztisztaság. A mostani nagy esőzések alatt förtelmes nagy büz terjengett a Ferenczi-utca nyugati oldalán. A lakosok kutatták az okát és az lett az eredmény, hogy egy ottani iparosnak összetakolt istállójából csapott ki az istálló-lé a nagy eső következtében. A tulajdonos pedig nem tudott magán másképp segíteni, hanem kivezette azt az utcára és szabadon eresztette. Ugyanek az időben történt, hogy egy urasszonynak csak a mult évben épült háza alatti pinceszében ismeretlen folyadék ütötte fel magát. Nem kellett azonban szakértő sem, mert rögtön megérezték, hogy az is istálló-folyadék, mely a szomszédoktól jött a ház alá. Az asszony úgy volt kénytelen segíteni baján, hogy saját költségén rögtön csatornát építtetett és a szomszéd pedig zavartalanul folytatja a régi gyakorlatát. Nálunk ilyen az igazság?

Nyugtázás. A f. hó 3-án *ipartestület nyugdíj egyesületünk* alapítókéje javára rendezett nyári táncmulatság alkalmával a bevétel volt:

a) belépő díjakból:	246 kor.	— fill.
b) felülfizetésekből:	130 kor.	30 fill.
c) világpósta s vegyesekből:	91 kor.	30 fill.
	Összesen:	467 kor. 60 fill.
Kiadás:	193 kor.	89 fill.
Maradvány:	273 kor.	71 fill.

Köszönettel nyugtazzuk a következő szíves felülfizetéseket: *Farkas* Zoltán 19 kor. *Benko* János czég: 7 kor. *Varga* Lajos 5 kor. *Geduly* Géza 4 kor. *Szabó* István, *Dániel* Ferenc és *Gagy* József 3-3 kor. *Haás* Géza, *Kandra* István, *Osváth* Árpád, *Angyal* István, *Hlozek* János, *Nyerges* János, *Hank* Andor, *Reisz* József, *Rodosi* Ignác, *Csintalan* János, id. *Rábely* Miklós, *Szabó* József m. *Hiznyan* Béla, *Lefkovics* Ferenc, dr. *Weinberger* Rezső, *Tarjányi* Lajos, dr. *Gyűrky* Pál, özv. *Szóllóssy* Istvánné, *Durda* János, *Rakottay* Lajos és *Molnár* Lajos 2-2 kor. *Csapó* Gyula, *Tóth* László, *Fábry* Zoltán, *Máthé* Jenő, *Miskolczy* Lajos, *Csapó* Kálmán, *Jellinek* Jakab, id. *Uhrin* János, *Bródy* József, *Majoros* János, *Mézes* János, *Kozma* Imre, *Józsa* Áron, *Jávorszky* László, *Somogyi* Kálmán, *Fábián* Gusztáv, ifj. *Vozáry* Samu, *Better* Hubert, *Husztai* Jánosné, *Sulik* Andor, *Czagan* Lajos, özv. *Perez* Lajosné, *Molnár* Gerő, *Czakó* Istvánné, *Horváth* György, *Kuchta* Dániel, id. *Tarjányi* János, id. *Vozáry* Samu, *Rábely* Károly, *Veréb* István, *Ács* József, *Stölcz* Zsigmond, *Koreny* Pál, *Dickmann* László, ifj. *Szathmáry* József, *Majoros* József, ifj. *Rábely* Miklós és *Tarjányi* Ferenc 1-1 kor. *Bombik* György 60 fill. *Zsuffa* Kálmán, ifj. *Uhrin* János, *Lévay* István cz., *Diczky* Pál és *Prievara* Mihály 50-50 fill. *Kovács* András és *Böszörményi* István 40-40 fill. *Brockzo* József és *Dienes* József 20-20 fill. **Összesen 130 kor. 30 fill.**
Rónay Gyula, titkár.

A putnoki Takarékpénztár R.-társ. Rimaszécsen

fióktelepét létesített, mely július hó 4-én működését már meg is kezdte.

Kölcsönt nyújt:

Váltóra 4000 koronáig	7 9/10-ra.
Váltóra 4000 koronán felül	6 1/2 9/10-ra.
Betáblázásra 2000 koronáig	6 1/2 9/10-ra.
Betáblázásra 2000 koronán felül	6 9/10-ra.

Elfogad betéteket, elvállalja ingatlanok parcellázását és a parcellázás finanszírozását stb.

Bővebb felvilágosítást nyújt az intézet fióktelepe Rimaszécsen és **dr. Batta Pál** ügyvéd Rimaszécsen.

Köszönet nyilvánítás. Mindazoknak a jó lelkeknek és résztvevő szíveknek, kik áldott jó feleségemnek korai elvesztése által engemet és ártatlan leánykamat ért kímondhatatlan csapást és fájdalomt akár öltözve, akár a temetésen való megjelenésükkel enyhíteni szívesek voltak: ezen az úton mondok magam és gyermekem nevében forró hálát és igaz köszönetet.

Káposztás Lajos.

PÁSZTORV es. és kir. udvari szállító virágkereskedése Budapest, VIII., *Rákóczy*-út 3. — **Képes árjegyzéket** kívánatra díjtalanul küld.

Kazaltűz. Alsóhangony községhez tartozó Szeredvény-pusztán *Póvos* József alsóhangonyi gazdaembernek két kazal löhere és 1 kazal szénáját ismeretlen tettes mult hó 27-én éjjel felgyújtotta. A tűz által okozott kár 1500 korona.

Felfüggesztett ítélet. *Ádám* Pál ácssegéd, tornaljai lakos f. év. márczius hó 24-én *Nagy* Józsefet tréfaból egy vasszőgmérővel ütölte s ennek következtében 8 napon tul gyógyuló testi sértést ejtett rajta. A f. hó 8-án megtartott főtárgyaláson *Ádám* Pált gondatlanságból okozott súlyos testi sértés vétségében bűnösnek mondták ki s azért 3 napi fogház és 10 kor. pénzbüntetésre ítélték. A büntetés végrehajtása 3 évre felfüggesztett.

Nyiltér.*)

(E rovat alatt közöltétekért felelősséget nem vállal a Szerkesztő.)

Ő Felsege a Király nevében!

18. 1910. b. szám. — A rimaszombati kir. törvényszék mint büntető bíróság, a *Kolbay* Sándor táblai bíró elnöke alatt *Kovács* Géza járásbíró, *Fodor* Zoltán tiszvári bíró, valamint *Ráduly* József tiszvári jegyző mint jegyzőkönyvvezető részvétele mellett, a királyi ügyészségnek 1909. évi 8106. szám alatt kelt vádiratában *Boros* Géza ellen hamis vád vétsége miatt foglalt vád fölött, a kir. törvényszéknek 1909. évi 5452. szám alatt kelt végzése folytán *Penyigy* M. Lajos kir. ügyész mint közvédelőnek, dr. *Rádóssy* Gyula ügyvéd mint sértett képviselőjének, a szabadlábban levő vádlottnak, dr. *Weinberger* Rezső ügyvéd mint védőnek jelenléte mellett, 1910. évi január hó 12. napján Rimaszombathoz megtartott nyilvános főtárgyalás alapján a vád és védelem meghallgatása után következőleg

í t é l t

a kir. törvényszék.

Boros Géza született Gyöngyösi 1880. január 15-én, köhgyei lakos, nőtlen, izr. vallású, körjegyző, katona nem volt, vagyontalan, vádlottat bűnösnek mondja ki a Btkv. 258. §-ába ütköző rágalmazás vétségében azért, mert Gümör-Kishontvármegye közigazgatási bizottságához 1908. márczius 8-án beterveztetett beadványában *Povázsay* Endre karaszközi ág. ev. lelkeséről, azt állította, hogy:

„egyike a legmeggröztöttebb pánszlávoknak és az is volt mindig” — „most a mídon az egyházak a tanítói fizetés kiegészítés ügyét tárgyalták, nyilvánosan biztatta az egyházi híveket, hogy bármily nehézségre esik is, inkább saját erejükből egészítsék ki tanítóink fizetését, mert ha az állam nagyobb összeggel járul hozzá az iskola fenntartás költségeihez, akkor hamarosan kivesszük az iskolát az egyház kezéből és elfojtják teljesen a tót nyelvet” — „ezeken kívül folyó hó 20-án egy nyilatkozott, hogy ha ő akarja, akkor a karaszközi és köhgyei iskolákban kizárólag tót nyelven fog folyni a tanítás” — „elvégre nagy igazságtalanság volna, ha a magyar állam ily vérszopó kigyókat melengtne szívében”

s mert ezen tények, valótiságuk esetén *Povázsay* Endrét a közmegevetésnek tennék ki.

és ezért vádlottat a Btkv. 258. §-a alapján a Btkv. 92. §-ának alkalmazása mellett, az ítélet jogerőre emelkedése után számított 15 nap alatt különbeni végrehajtás terhe mellett fizetendő, az 1892. évi XXVII. t. cz. 3 §-ában jelzett ezélokra fordítandó s behajthatatlanság esetén a Btkv. 53. §-a alapján 5 (öt) napi fogházbüntetésre átváltotandó 5 (ötven) korona fű és behajthatatlanság esetén további 1 (egy) napi fogházbüntetésre, átváltotandó 10 (tíz) korona mellék-pénzbüntetésre ítéli.

Kötelezi vádlottat, hogy *Povázsay* Endre karaszközi lakos sértettnek 30 (harmincz) korona utánjárasi költséget 15 nap alatt különbeni végrehajtás terhe mellett fizessen meg.

Kötelezi továbbá, hogy az eddig 18 koronában felmerült, valamint a még felmerülő bünyői költségeket a m. kir. államkincstárnak az 1890. évi XLIII. t. czikk 9. §-ában meghatározott végrehajtás terhe mellett fizesse meg, s ezen költségeket azonban az idézett t. cz. 4. §-ának 2-ik bekezdése értelmében egyelőre be nem hajthatóknak nyilvánítja.

Dr. *Rádóssy* Gyula ügyvéd díjait saját felével, a sértettel szemben 30 (harmincz) koronában állapítja meg.

Jelen ítélet jogerőre emelkedése után Gümör-Kishontvármegye alispánjával, mint a közhivatalban lévő vádlott felettes hatóságával közlendő.

Az ítélet jogerőre emelkedése után vádlott költségén a Rimaszombathoz megjelenő „Gümör-Kishont” című heti lapban egész terjedelműben egyszer közzététmi rendeli.

I n d o k o k.

A főtárgyalás adataival a következő tényállás állapított meg:

Vádlott *Boros* Géza köhgyei körjegyző 1908. évi márczius 8-án, a bünyői iratokal eredetben elfekvő beadványt intézte Gümör-Kishontvármegye közigazgatási bizottságához, mely beadványában *Povázsay* Endre karaszközi ág. ev. lelkeéről olyan tényeket állított, mely tények valótiságuk esetén — *Povázsay* Endrét — közmegevetésnek tennék ki.

Az állított tények a köv. tőkzék:

„egyike a legmeggröztöttebb pánszlávoknak és az is volt mindig”

„most, a mídon az egyházak a tanítói fizetés kiegészítés ügyét tárgyalták, nyilvánosan biztatta az egyházi híveket, hogy bármily nehézségre esik is, inkább saját erejükből egészítsék ki tanítóink fizetését, mert ha az állam nagyobb összeggel járul hozzá az iskolafenntartás költségeihez, akkor hamarosan kivesszük az iskolát az egyház kezéből és elfojtják teljesen a tót nyelvet”

„ezeken kívül f. hó 20-án egy nyilatkozott, hogy ha ő akarja, akkor a karaszközi és köhgyei iskolákban kizárólag tót nyelven fog folyni a tanítás”

„elvégre nagy igazságtalanság volna, ha a magyar állam ily vérszopó kigyókat melengtne a szívében.”

Közzétét a tényállás alapján vádlott ellen a Btkv. 227. §. második bekezdésének, második büntetési tétele alá eső hamis vád vétsége miatt emelt vádat.

Azonban a hamis vád egyik leglényegesebb alkotó eleme, vagyis az, hogy vádlott az állított tényekkel *tudva hamisan* vádolta volna a sértettet, a főtárgyaláson bizonyítva nem lett.

Azt, hogy vádlott nem hamisan vádolt, mutatja azon körülmény is, hogy a közigazgatási bizottság 9. 1. 908. számú határozatában maga is kifejeztet ad annak, hogy „*más oldalról* vett értesítésként szerint a pánszláv eszmék terjedését *Povázsay* Endre karaszközi ág. ev. lelkesének, az iskolák taunyelvének megállapítása alkalmával — hivatalos alkalommal — tett kijelentései is alkalmasak előmozdítani”

Ily körülmények között a kir. törvényszék a jelen esetben, a hamis vád vétségének a tényálladékat megállapíthatóknak nem találta.

De nem állapítható meg vádlott terhére a Btkv. 260. §-ába ütköző hatóság előtti rágalmazás vétségének a tényálladékat sem: mert igaz ugyan, hogy vádlott hatóságához, Gümör-Kishontvármegye közigazgatási bizottságához intézte az állított tényeket tartalmazó beadványát, azonban a közigazgatási bizottság a sértett lelkésznek nem lévén fegyelmi hatósága, a vádlott beadványát áttette a sértett lelkész föltes egyházi hatóságához, a kishonti ág. hitv. ev. egyházmegegyezéshez.

Az egyházi hatóság a vádlott beadványa alapján a sértett ellen a vizsgálatot folytatta s 302/1909. szám alatt jogervényes megszüntető határozatot hozott.

Ugy tekintendő tehát, hogy vádlott a sértett egyházi felsőbb-ségéhez intézte az állított tényeket tartalmazó beadványát.

Figyelembe véve már most, hogy a Btkv. 164. §-a az egész Btkv-re kiterjedőleg meghatározza, hogy a „hatóság” neve alatt mely hatóságok érteudők s ezek között az egyházi hatóságok fel- említtve nincsenek, ebből folyóan figyelembe véve, hogy a 227. és 260. §-ba ütköző eset kényelmek az egyházi hatóságok előtt el nem követhetők, végre figyelembe véve, hogy a bírói gyakorlat sem tekinti az egyházi hatóságokat oly *hatóságok*, melyek a törvény a 260. §-ba ütköző hatóság előtti rágalmasz tényálladéki a kat elemé- hez megkíván, emelőlgyva a kir. törvényszék a jelen esetben a Btkv. 260. §-ba ütköző hatóság előtti rágalmasz tényét sem találta meg- állapíthatónak.

Mintthogy azonban a vádlott által állított tények kétségtelenül alkalmasak arra, hogy valódiságuk esetén Povázasz Andre sértett a közmegevetésnek tegye ki, mintthogy az állított tények a sértett ellen egyházi felsőbbse által lefolytatott fegyelmi eljárás során való- lanoknak bizonyultak, a miért is sértett néve, a felett s egyházi hatóság jogérvényes megszüntető határozatot hozott,

mintthogy végül az állított tényeket tartalmazó beadvány „többeknek” kezéin megfordult s így a törvény által megkívánt ebbeli ismerv és fennfőrg,

mintthogy sértett megfelelő indítványát kellő időben elő- terjesztette:

emelőlgyva a kir. törvényszék vádlott esekelményében a Btkv. 258. §-ába ütköző rágalmasz vétségének a tényálladéki teljesen fennfőrgni látván, őt ebben bűnösnek kimondani s nyomaték s enyhítő körülményül véve büntetlen előéletét, továbbá azt, hogy esekelménye elkövetésére a magyar államoszane megvédésére való törekvés, tehát hazafias érziülete indította, a Btkv. 92. §-ának alkalmazásával kiszabott büntetéssel sújtani s a Btkv. 277. §-a alapján a jogerős ítélet hírlapi közzétételét — miután sértett a főtárgyaláson ebbeli kérelmét kifejezetten előterjesztette — elrendelni kellett.

A védőlnek a Btkv. 1. §-ára alapított kérelmét a kir. törvény- szék azért mellőzte, mert a büntetés végrehajtása felfüggesztésének feltételei fenn nem forognak.

Az ítélet egyebekben a B. P. 108., 480., 483. és 489. §-ain alapszik.

Rimaszombati kir. törvényszék, mint büntető bíróságul, 1910. január 12-én.

Ráduly József, kir. tszéki jegyző.
Kolbay Sándor, kir. tszéki elnök-helyettes.
(P. H.)

Az ítélet ellen közvádó a bűneselekmény téves minősítése miatt a B. P. 385. §. 1. b) pontja alapján, vádlott és védője a bűnösség megállapítása miatt a B. P. 385. §. 1. a) pontja alapján, ezenkívül a védő a Btkv. 1. §-ának nem alkalmazása miatt, továbbá a bejelentett semmisségi ok alapján is felebezést jelentettek be.

Sértett és képviselője megnyugodtak.
Kmf.
(P. H.)

Ezen kiadvány az eredeti kir. tszéki ítéleti kiadványával egyez, s igazolom azzal, hogy ezen ítélet jogerős s végrehajtható.

Rimaszombati, 1910. június 11.
Kolbay Sándor, kir. tszéki elnök-helyettes.
(P. H.)

Német órákat ad, pótvizsgára és polgárra előkészít vagy bármely irodai munkát elvállal okleveles tanítónő. — (Rimaszombati, Koháry-utca 29. szám.)

Kiadó lakás.

Losonczi-utca 45. számú ház emeleti része, mely hat szoba, konyha, kamara s mellék- helyiségekkel bir, azonnal bérbé kiadó. Értekez- hetni lehet a tulajdonos: **Zavadzky Edével** (rimaszombati konzervgyár.)

Kiadó üzlet.

Rimaszombatan, Rákóczy-utca 18. szám alatt egy jó forgalmu fizethelyiség 4 szobás lakással, magános nagy, tágas udvarral, **azonnal bérbé adó.** — Értekez- hetni lehet: **Uzv Mindszenty Bertalannéval.**

Eredeti „Pfaff” varrógépek,

valamint elsőrendü **KERÉKPÁROK** dupla harangesapágygyal és szabadonfutóval 5 évi jótállás mellett eredeti gyári árban kaphatók.

Kerékpáralkatrészeket

az egész világon létező összes kerékpárokhoz külső és belső gummitak, pedálok, lánczok, esengők, kor- mányok, sárvédők, kulesok, szabadonfutó ágyak, eszések, konuszok, tengelyek stb. stb. mélyen le- szállított nagybani eredeti gyári árban szállítok vidékre is.

TIGERMAN ADOLF, órásmester és ékszerész.

Rimaszombati, (a pénzügyigazgatási épület.)

Anna-bál Csízfürdön.

Folyó július hó 23-án Csízfürdön. a fürdővendéglő termében a helybeli **tűzoltó-egylet** és részben a helybeli ujonnan felállítandó **orgona** javára

Anna-bál

tartatik, a melyre a nagyérdemü közönséget tisztelettel meghívja a fürdő igazgatósága.

Eladó.

A „**Tompa-szálloda**” épülete, A temető felé vezető uton egy kényel- mes **uj ház,** nagy kert és istállóval, továbbá A **Möcsény-pusztá,** mely 29000 □-öl szántó, rajta gazdasági épülettel, sza- bad kézből eladó.

Venni szándékozók értekezhetnek a tu- lajdonos: **Stolcz Mártonnal.**

Kévekötelek

1000 db, 140 cm. hosz- szuságban 10 korona.

Kapható:

HOSELITZ SALAMON

ponyva- és zsákölésző inté- zetében

RIMASZOMBAT.

Tanulóul

egy 13—14 éves fiu. — ki magyarul helyesen írni és jól olvasni tud — **id. Rábely Miklós** könyvnyomdá- jában felfogadtatik

Rendkívüli árleszállítás.

Házassulandók figyelmébe!

Jegygyűrűk és nászajándék-tárgyak elő- nyösen beszerezhetők részletfizetésre is 2—*

TIGERMAN ADOLF órásmester és ékszerésznel Rimaszombati.

Bérbeadó birtok.

Néhai Fodor Ágostonné **feledi volt birtoka** f. évi október 1-től bérbeadatik. Feltételek megtudhatók: **Szabó László- nál Várgedén.** 1—3

M. kir. áll. Ménesparancsnokság Mezőhegyesen, 425. sz.

Lóárverési hirdetmény.

A mezőhegyesi m. kir. állami ménesben az alább felsorolt lóanyag **f. évi július hó 28-án** árverés utján a helyszínen eladásra kerül és pedig:

I. a mezőhegyesi ménesből:

- 16 anyakancza;
- 46 három, illetve négyéves hancza;
- 20 hároméves herélt;
- 28 választott, egy- és két éves különböző ivaru esikő;
- 21 használati ló.

II. A kisbéri ménesből:

- 2 anyakancza;
  - 16 három-, négy-, illetve öt éves kancza;
  - 2 három-, illetve négyéves herélt.
- Az árverés kezdete reggel 9 órakor lesz. Az árverési feltételek a helyszínen fognak a kö- zönségnek tudomására hozatni. Külön felhívatik a tenyésztők figyelmé arra a kö- rülményre, hogy a fenti anyakanczák nagyobb részét a ménes törzsménjei által be vannak fedeztetve. Mezőhegyes, 1910. május 2.

M. kir. állami ménesparancsnokság.

Kárpitos, paplanos munkák

legolcsóbb beszerzési forrása **IZSÁK SÁNDORNÁL,** Rimaszombati, Koháry-u. 27.

„Polgári Olvasókör” közelében. 2—*

Ugyanitt egy tanonc és tanuló lány felvetetik.

Még bízható ügynökök keresetnek!

A Rimaszombati Kereskedelmi és Közgazdasági Bank Részvénytársaság

megvételre ajánl:

Gőzgép- és motorcséplő készleteket, **arató-, fűka- száló-, vető- és szénagyújtó** gépeket, valamint min- dentéle kisebb **gazdasági gépeket.**

Elvállal: **malom, téglá- és szeszgyár berendezéseket.**

Szállít: **mütrágyát, erőtakarmányt, etternit,** **fedőeserepet és porosz kőszent.**

Salgótarjáni köszönbányának, gömörmegeyi egyedüli **vezérképviselate.**

Nagyobb rendeléseknél **előnyös fizetési feltételek** és **kellő biztosíték** mellett **10—15 évi hitelt is nyújt.**

Legjutányosabb árajánlattal készséggel szolgál.

1—*

Még bízható ügynökök keresetnek!

Eladó mészárszéki berendezés.

Rimaszombati város legforgalmasabb helyén lévő mészárszék berendezése: 2 darab márvány-táblás pult, 2 darab vágó-tőke, akasztó állvány, horgok stb. — eltá- vozás folytán — mérsékelt áron eladók. — Venni szán- dékozók forduljanak: **Izrael Sámuelné** tulajdonos- hoz **Rózsa-u.** Ugyanott két **varrógép,** a legjobb állapotban jutányos áron szintén eladó.

Kiadó lakás.

A **Szizjártó-utca 44. számú ház** emeleti része, — mely öt szoba, konyha, kamara és minden mellékkeliséggel bir, — azonnal bérbé vehető. — Ugyanott egy csűr és több lóra alkal- mas, kőből épült istálló szintén azonnal kiadó. — Értekezni lehet: **Majomy József** tulajdonossal.

Hirdetmény.

2337. sz. — A rimaszombati kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Ózd és Vidéke keresztény fogyasztási és értékesítő szövetkezet végre- hajtatonak Kubina Béla helpai lakos végrehajtást szen- vedő elleni 2877 kor. 62 fill. tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvény- szék (a nagyroczei kir. járásbíró) területén lévő Helpa község határában fekvő a helpai 505. sz. tjkvben foglalt A. I. sorsz. 1/2 hrsz. belsőség s a rajta levő lakó- ház és malom épületek, fűrészkert, körfűrész, kőszőrü, 4 drb. penge és fűrészházat magában foglaló fafűrész- malom és vízijog, kendertörő, istálló és télszer és 2 drb. veteményes kert mint tartozékokból álló és a 3. 9. sor- szám alatt felvett külsőségből álló ingatlanok a Kubina Béla végrehajtást szenvedő jogutódja Kubina Bé- láné szül. Mihalics Mária nevében B. 5. sorsz. alatt álló 1/2-ed részére az árverést 2561 koronában ezennel meg- állapított kikiáltási árban elrendelt, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1910. szeptember hó 2-ik napjának d. e. 10 órakor Helpa** községben a község házánál megtartandó nyilvános árverésen a meg- állapított kikiáltási áron alól is, de a kikiáltási ár 2/3-ad részénél olesőbban eladatni nem fog.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becs- árának 10%-át vagyis 256 korona 10 fillért készpénz- ben, vagy az 1881. LX. t.-czikk 42. §-ában jelzett, ár- folyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről ki- állított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

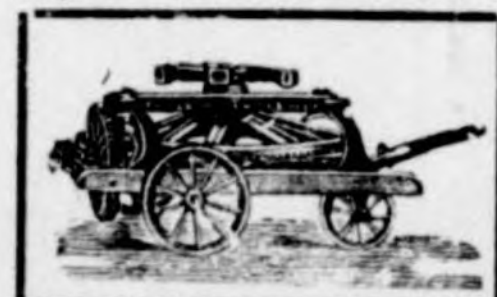
Kelt Nagyróczen, 1910. évi június 23-án.
A nagyroczei kir. járásbíró, mint tkvi hatóság.
Gazda, kir. járásbíró.

FLEISCHER és TÁRSA

gépgyára és vasöntődeje Kassán, Vám-utca 11. szám.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legújabb tapasztalatok szemmel tartásával czélszerűen s gondosan gyár- tott jéhimnevü gépeit a **nyári idényre,** nevezetesen: **Cséplőkészleteit** könnyű járással, járgány vagy gőzmozdony általi hajtásra.

Kézi cséplőgépeit járgány hajtásra is alkal- mazva, számarázói készülékkel vagy anélkül. **Backer- és magtár-rostát,** továbbá mindennemü **szivat- tyukat, gőzgépeket** és **gőzkazánokat, szesz- gyár-berendezéseket,** mint p.: **Henzfőzőket,**

czukrosítókat, maláta-, burgonya-zúzókat, malom-beren- dezéseket stb.

Gépgyárunk gyártmányainak **jelentékeny készletét** tartjuk **állandóan.**

Gazdasági gépeink képes, valamint öntőlénk gyártmányai árjegyzékét in- gyen és bérmentve küldjük.